

Implementace strategického zadávání veřejných zakázek ve městě Jičín

C Zadavatel, který ve své organizaci hodlá zavést odpovědné zadávání veřejných zakázek, musí v první řadě přijmout určité hodnoty, které jsou s ním spojeny. Jde o základní **principy odpovědného veřejného zadávání (OVZ)**. Zároveň by měl **z příležitostí**, které odpovědné veřejné zadávání nabízí, zvolit strategicky ty, které bude ve své zakázkové praxi využívat. Pak už zbývá **zavést OVZ do každodenní praxe**. Nezbytné je také **provádět monitoring a evaluaci**.

V České republice se za rok 2018 vynaložilo na realizaci veřejných zakázek více než 600 miliard korun.¹ To je finanční síla, kterou veřejní zadavatelé mohou významně ovlivňovat trh. Veřejný sektor může a měl by veřejné zakázky využívat strategicky a jejich prostřednictvím (při dodržení právních předpisů) zcela legálně podporovat společensky významné a udržitelné hodnoty. Zadavatelé mohou nejen nakupovat potřebné zboží, služby a stavební práce, ale mohou současně i zohledňovat související společenské (sociální), širší ekonomické a environmentální aspekty. Prostřednictvím strategického zadávání veřejných zakázek tak zadavatelé mohou (spolu)naplňovat cíle, které by i tak řešili v rámci jiných politik s využitím dalších prostředků.

Příkladem dobré praxe v oblasti implementace odpovědného veřejného zadávání je město Jičín, které v průběhu dvou let prošlo cestu od úplných základů až po zanesení konceptu odpovědného veřejného zadávání do Strategického plánu města a uskutečňování konceptu „Odpovědný úřad“.

V roce 2018 Jičín zakomponoval odpovědné veřejné zadávání do Směrnice o veřejných zakázkách: *Zadavatel při zadávání nadlimitních, podlimitních zakázek a veřejných zakázek malého rozsahu zohledňuje dopady dané zakázky v relevantní oblasti, v níž je realizována, na společnost a ekonomiku, při minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí, a ve vhodných případech uplatňuje příležitosti dle [usnesení vlády České republiky ze dne 24. července 2017 č. 531](#), o [Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy](#).* Vnitřní Směrnici o zadávání veřejných zakázek se řídí všechny odbory, oddělení městského úřadu a podřízené organizace. Návazně na to město začalo vytipovávat veřejné zakázky malého rozsahu, kde aplikovalo ekologicky šetrné prvky, ať už to byl k přírodě šetrný tisk Jičínského zpravodaje na udržitelném papíru nebo praní prádla pro Sportovní zařízení anebo použití ekologických barev na nábytku do prostor učeben univerzity.

¹Viz Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2018, www.mmr.cz

Sazba, tisk a distribuce Jičínského zpravodaje na tři roky: 15 % obdrželo hodnotící kritérium ekologicky šetrného řešení (požadavky na papír z udržitelných a zákonných zdrojů a také na emise, spotřebu energie a nakládání s odpady při výrobě zpravodaje).

Praní a žehlení prádla, odvozu suchého i mokrého prádla, dovozu, balení, převážání a drobné opravy pro tři střediska na čtyři roky (20182022): město využilo předběžné tržní konzultace a zadavatelem bylo dopředu uveřejněno sedm okruhů určených k individuální konzultaci (např. ekologicky šetrné plnění zakázky, podmínka zaměstnání alespoň 50 % osob se zdravotním postižením na chráněných pracovních místech) a ponechán byl též prostor pro sdělení informací od dodavatelů.

Využíváním předběžných tržních konzultací se Jičín přihlásil k transparentní a nediskriminační diskuzi s potenciálními dodavateli s cílem zjistit reálnou situaci na trhu. Tento nástroj považuje město za první velký krok směrem ke koncepčnímu a strategickému uchopení odpovědného zadávání veřejných zakázek.

Město také zefektivnilo podávání nabídek prostřednictvím jednoduchých formulářů nabídek (inspirovaných praxí Masarykovy univerzity) a v neposlední řadě začalo vysílat signály dodavatelům, že nestojí o:

- zboží ze třetího světa vyrobené za využití nelegální dětské práce
- služby a stavební práce dodané firmami, které nedodržují bezpečnost práce nebo nezajišťují řádné mzdové podmínky svým zaměstnancům
- nejnižší nabídkovou cenu, pokud vede k nákupu nekvalitního zboží

V dalším kroku se město zaměřilo na podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky, kde je součástí formulářů nabídek prohlášení o společensky odpovědném zadávání v oblasti pracovněprávních předpisů, předpisů z oblasti zaměstnanosti, bezpečnosti a ochrany zdraví a ve vztahu ke vzdělávání (požadavky jsou specifikované vždy ve formuláři nabídky a následně ve smlouvě o dílo) a také prohlášení o řádném a včasné plnění finančních závazků dodavatele vůči svým poddodavatelům.

„PROHLÁŠENÍ KE SPOLEČENSKY ODPOVĚDNÉMU PLNĚNÍ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
Účastník čestně prohlašuje, že, bude-li s ním uzavřena smlouva na veřejnou zakázku,

- zajistí po celou dobu plnění veřejné zakázky
 - a) plnění povinností vyplývajících z právních předpisů České republiky, zejména pak z předpisů pracovněprávních, předpisů z oblasti zaměstnanosti a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a to vůči všem osobám, které se na plnění smlouvy budou podílet; plnění těchto povinností zajistí účastník i u svých poddodavatelů,
 - b) řádné a včasné plnění finančních závazků svým poddodavatelům
- umožní exkurze vč. výkladu na stavbě díla žákům základních škol (8.-9. třída) s cílem podpořit zájem o studium/práci v technických oborech, maximální možný počet je omezen na dvě exkurze za dobu trvání díla v domluvených termínech, počet žáků max. 15.“

Obdobně pak byly požadavky zaneseny do smlouvy o dílo:

„Zhotovitel se objednateli zavazuje, že zajistí po celou dobu plnění smlouvy

- c) plnění povinností vyplývajících z právních předpisů České republiky, zejména pak z předpisů pracovněprávních, předpisů z oblasti zaměstnanosti a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a to vůči všem osobám, které se na plnění smlouvy podílejí; plnění těchto povinností zajistí dodavatel i u svých poddodavatelů,
- d) řádné a včasné plnění finančních závazků svým poddodavatelům.

Dále se zavazuje, že umožní exkurze vč. výkladu na stavbě díla žákům základních škol s cílem podpořit zájem o studium/práci v technických oborech, maximální možný počet je omezen na dvě exkurze za dobu trvání díla v domluvených termínech, počet žáků max. 15.“

Stavební úpravy a změna užívání objektu čestného dvora v Jičíně – III. etapa: požadavky s cílem podpořit zájem o studium/práci v technických oborech, maximální možný počet je omezen na dvě exkurze za dobu trvání díla v domluvených termínech, počet žáků max. 15.

Koncept odpovědného veřejného zadávání město následně zaneslo i do [Strategického plánu rozvoje města Jičín](#). Opatření *Koncepční hospodaření s majetkem města a udržitelné a strategické zadávání veřejných zakázek ve smyslu Cíle udržitelné spotřeby (SDG) 12.7*, se zaměřuje na zohledňování dopadů nákupů na společnost a ekonomiku, při minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 24. července 2017 č. 531, o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nakupech státní správy a samosprávy. Opatření je stěžejní pro dosahování vize v části „Jičín je městem pro život“, když se zaměřuje na zodpovědné hospodaření s majetkem města a má vazbu na četná další témata – např. vzdělávání, sport, kulturu, sociální služby, dopravu, cestovní ruch a další.

Strategický a koncepční přístup město uplatňuje i prostřednictvím Deklarace „Odpovědný úřad“ přijaté starostou města a tajemníkem úřadu. Nejde o pouhou teorii, cílem Deklarace je podpořit každodenním jednáním Městského úřadu Jičín společnost, ekonomiku a zmenšit negativní dopady na životní prostředí. Definovaných je osm okruhů pro realizaci „Odpovědného úřadu“, které spolu kooperují, prolínají se a dohromady tvoří jeden celek: Kancelářské potřeby, Občerstvení/catering, Propagační/reklamní předměty, Vzdělávání, Úklidové a hygienické prostředky, Informační jednotnost, Ekologická podpora akcí, „Úředníci sobě“.

Město Jičín se přihlásilo ke konceptu OVZ i prostřednictvím Memoranda o vzájemné spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Důležitost a vážnost tohoto dokumentu podtrhl fakt, že byť je v kompetenci Rady města Jičín tento dokument schválit, tak memorandum schválilo Zastupitelstvo města Jičín jako nejvyšší orgán města. V odůvodnění zaznělo, že tento dokument je zcela apolitický a že nastolený trend není záležitost jen jednoho volebního období, ale že je to cesta, po které se město již vydalo a hodlá v ní pokračovat i do budoucna za spolupráce s MPSV.

„*Jedná se o velmi zajímavý způsob zadávání pro samosprávu i menších měst, protože tak se lze legálně dobrat cílů, které má obyčejně každý v programu – pomoc pro lidi se znevýhodněním na trhu práce, ohleduplnost k životnímu prostředí, získání jistoty v nákupu výrobků, které nejsou zatíženy pochybným původem.*“

Mgr. Petr Hamáček
místostarosta města Jičína